

Botan.
403.

GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ
INDULTU

DE CONTINUANDA
RIVINORUM INDUSTRIA
IN ERUENDO PLANTARUM
CHARACTERE,

SUB PRÆSIDIO

D. JOHANNIS CHRISTOPHORI
LISCHWIZII,

BOTANICES P.P. EXTRAORDINARII, PHYSICI
LIPSIENSII ORDINARII ET FACULTATIS MEDICÆ
ASSESSORIS.

H. L. Q. C.

*DIE XV. MARTII, ANNO *cl l3 cc XXVI.**

DISPUTAT

ET AD MOTA QUORUNDAM DUBIA

RESPONDET

AUTOR

JOHANNES ERNESTUS *Tebenstreit,*

NEOST. AD ORILAM VARISCUS,
MED. STUD. ALUMNUS ELECTORALIS.

LIPSIÆ,

TYPIS CHRISTOPHORI ZUNKELII.

Vol. II. 49

GRATIOSAE FACULTATIS MEDICAE

INDUIT

DE CONTINUANDA
RIVINORUM INDUSTRIA

IN ERUENDO PLANTARUM

CHARACTERE

SUB PRAESIDIO

D. JOHANNIS CHRISTOPHORI

LISCHWITZII

BOTANICES P. P. EXTRAORDINARI, PHYSICI

EPISCOPALIS ORDINARI ET FACULTATIS MEDICAE

UNIVERSITATIS

H. L. O. C.

DIE XI. MARTII ANNO MDCCXXXII

DISEPTAT

ET AD MORA QUORUNDAM DUBIA

RESOLVITA

AVTOR

JOHANNES ERNESTUS

NEOST. AD USUM VARIOSUS

MED. P. P. HONOR. RECTOR

TIPI CHRISTOPHORI SUCKELII

V I R O

*SUMME REVERENDO, EXCELLENTI, AMPLISSIMO,
PRÆNOBILISSIMO AC CONSULTISSIMO*

DOMINO
JOHANNI FLORENTI
RIVINO,

CAPITULI WURCENENSIS CANONICO,
INSTITUTIONUM IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORI PUBLICO

CELEBERRIMO,

SUPREMÆ CURIÆ PROVINCIALIS ET CONSISTORII
ADVOCATO ORDINARIO ET

JURIDICÆ LIPSIENSIVM FACULTATIS ASSESSORI
GRAVISSIMO,

CELEBERRIMÆ

RIVINORUM

FAMILIÆ

SENIORI,

PATRONO
STUDIORUMQUE SUORUM
PROMOTORI SUMMO,

PAGELLAS HAS

RIVINORUM
INCLUTO NOMINI

SACRAS

CUM OMNIGENÆ FELICITATIS

PROLIXISSIMO VOTO

ET GRATÆ MENTIS PRO ACCEPTIS BENEFICIIS

CONTESTATIONE

DAT, DICAT, DEDICAT

AUTOR.

RIVINORUM

FAMILIÆ

SENIORI

7. D.

§. 1.

um Schediasma aliquod academicum meditarer, quo Patronis, quorum summis in me meritis studia hæc mea, quantum possunt, crescunt, de mea qualicunque industria constet, & cujus potissimum Thematis labor hic futurus sit, cogitarem; factum est, ut cognatam aliquam illi studiorum generi, quo cum primis delector, materiam, id est botanicam, potissimum seligerem, (de tauris enim narrat arator) maxime, quod hic una, quod ajunt, fidelia plures dealbari parietes, & gratitudinis insimul meæ, erga Beatos Rivinos, Patrem AUG. QUIR. RIVINUM & Filium JOHANNEM AUGUSTUM RIVINUM, Præceptores & Hospites meos desideratissimos, statui posse crederem argumentum. De quo dicendi genere, si quis dubitet, annon oratorii potius thematis futura sit, quæ de Summorum virorum in aliquam disciplinam meritis agit, dissertatio, sciat, hic neque de studio Rivinorum in rem herbariam peroratum, aut Vitam eorum illustratum iri, siquidem utriusque historia propediem instructissimæ Bibliothecæ Rivinianæ præfigetur, sed more problematum sese habitura, quæcunque de continuanda Rivinorum industria in eruendo plantarum caractere dicentur.

§. 2.

Equidem is ego non sum, quo svasore insignia AUG. QUIR. RIVINI Opera inventura sint summum aliquem Botanicum, cujus

A 2

solertia

solertia ad sui completionem animum ea erigere possint, postquam felici conatu magnoque animo ab Autore institui cœpta, sub finem prioris seculi, ea facie prodierunt, quæ totius orbis literati applausum mereretur, proditura etiam omnibus partibus absoluta, nisi perpetua Patris cum morbis conflictatio & mors, & Filii, qui suffocato pene partui obstetricantem jam manum admovebat, præmaturus eheu! obitus omnia pessum dedissent. Ardua hæc sunt, sed ea tamen, quæ vel votis expeti, vel spe aliqua expectari debeant. Quis enim affirmare ausit, defore aliquem ex amicis Autoris & discipulis, quibus totum fere orbem complevit, qui Rivinorum famam, suamque simul evehere, & ea luci propius admoveere velit, quæ partui jam vicina sunt, propediem, qua porta data fuerit, proditura?

§. 3.

Non feret, quæ studiorum incrementis invigilat, Providentia, tam egregium opus, cujus laudes aliis, quam me, præconibus constant, postquam cum innumeris fati calamitatibusque conflictatum, est, malevolorum etiam & calumniatorum conatus expertum, successu suo prorsus carere. Quod si fieret, accideret id, quod summis semper operibus, quorum aut interitus, aut morte autorum intercepta, completio, illis fati accensenda sunt, quæ incrementum rei herbariæ semper exercuerunt. Deploranda sunt fata, quæ Celebris O L A I R U D B E C K I I, P., *Upsaliensis, insigne Botanices opus, undecim millibus plantarum iconibus dives, procul dubio cum E J U S D E M Campi Elyssii T. I. secundum enim, sed in paucorum manibus, servatum superesse novimus, & illis, quæ sequi debebant, literatorum usui eripuerunt, siquidem egregia illa scripta cum templo cathedrali Upsaliensi igni in prædam cesserunt, referente JOH. JAC. SCHEUCHZERO, in Bibliotheca Scriptorum Hist. Nat. omnium terræ regionum inservientium. (a)* Et inter singularia rei herbariæ fata nominat P E T R. H O T T O N in *sermone de rei herbariæ historia & fati, (b)* Interitum operum quorundam G E O R G I I E V E R A R D I R U M P H I I, ex India, ubi ille degabat, transmissorum, refert enim, ea a mari absorpta reipublicæ botanicæ erepta esse, siquidem & ejus *Historiam Aromatum & Plantarum exoticarum Libr. XII* vana spe expectamus. Quis literatorum æquo animo

(a) Tiguri 716. 8vo. p. 149, 150. (b) Lugd. Bat, 695. 4°. p. 38.

animo feret tot summorum operum cum Autoribus suis busto illatorum internecionem? Habermus JOH. BANNISTERI *Historiam naturalem Virginiae*, quam meditabatur, eum in finem in Indiam profectus, de quo relatum legimus in JOH. RAJI *Pref. ad T. III. Histor. Plant.* (c), cum rupes incautius scanderet, humanis rebus exemptum esse. Habermus ROBERTI MORISONI *Partem I. Hist. Oxon.* de qua, quid factum sit, dubitatur in *Vita Morisoni pref. Tom. III.* (d) laudatae historiae, qui insigni studio JACOBI BOBARTI servatus superest. Habermus desideratissima illa PAULI HERMANNI Scripta, quorum meminit Celeberrimus GVILIELMUS SHERARDUS in *prefat. ad Opus Hermanni posthumum, Paradisum Batavum*, quem ipsi acceptum debemus. Habermus *Historiam naturalem Scotiae* ROB. SIBBALDI, cujus Prodrorum in *Scotia illustrata* (e) exhibet. Habermus *Historiam Plantarum generalem*, quam *Memoires pour servir a l'histoire des plantes* par Msr. DODART, (f) promittunt. Superesset JOH. BAPTISTAE LANTINI *de Synonymiis exercitatio* (g). Habermus plura alia, (h) si non aut Autores, aut eorum scripta reipublicae botanicae invidissent fata. Credo, hic moneri doctissimos Autores, qui aliquos labores, orbi literato promissos, debent, μηδεν ἀναβαλλόμενοι, ne in diem differant, quae undiquaque anxie expectantur. Prodeat aliquando, incluti SHERARDI, quem audimus ejus insigni studio in Anglia in immensum augeri, CASP. BAUHINI *Pinax Theatri Bot.* postquam id ipsum ab aliis Botanicis aliquoties tentatum fuit (i) Prodeat PAULI BOCCONE, quem in *Museo di Piante rare della Sicilia, Malta, Corsica* (k) p. 176 promittit, *Catalogus Plantarum Corsicae*. Prodeant & alia inedita, quae in ALMELOVEENII *Bibl. promissa & latente, ad quam Accessiones edidit* RUD. MART. MEHLFUHRERUS, (l) & alibi, nominantur.

(c) Lond. 704. fol. (d) Oxon. 715. fol. (e) Edimb. 684. fol. (f) Parisiis 676. fol. reg. (g) Vid Rivini *Introd. in rem herbariam* Lips. 720, 12 mo. p. 12. (h) Conf. Jos. Pitt. *Tournef. Inst. Rei Herb.* T. I. Lugd. 719. 4to. pag 52. seqq. aliosque. (i) Promisit continuationem *Pinacis Bauhiniani* Georg. Hieron. Velschius. v. Theod. Jans. ab Almeloveen *Bibliotheca promissa & latens* Gaud. 692. 8vo. habenturque ejusd. *Pinacis* duo Exemplaria in *Bibliotheca Rivini* alterum Joh. Sigism. Elsholzii, alterum Rivini *Notis MSC. aucta.* (k) Venet. 697. 4to. (l) Suobaci 699. 8vo.

§. 4.

Eodem modo sese habent B. RIVINI labores, qui, postquam
 ejus *Introd. generalis in rem herb. cum ordine plantarum, quæ sunt flore
 irregulari monopetalo Lips. 690, quæ sunt flore irregulari tetrapetalo, ib.
 691, quæ sunt flore irregulari pentapetalo ib. 699. in Fol. reg. prodie-
 rant, sequi debebant, secuturi etiam, si non cum corporis infirmitati-
 bus & ingrato cum primis seculo colluctandum fuisset Autori. Scimus,
 quid MORISONI opera, quo minus eo superstite prodirent, impe-
 diverit, nec RAJI consummatissimus labor eo, quo videmus, successu
 processisset, nisi, quod ipse fatetur, SHERARDI adjutus opera fuisset.
 Sciat adeoque clarissimus JOH. JAC. DILLENIIUS, qui triginta an-
 norum moram RIVINO objicit, nondum effluxisse quadraginta an-
 nos, quibus BAUHINI *Pinax* crevit, dispar quidem, ratione mul-
 titudinis tractandorum, Opus, at, si sumtus & labores intuearis, non
 impar, neque his in terris Autores illis stipendiis ali, quibus in Anglia,
 (m) neque RIVINUM triade optimorum Botanicorum, cum ea æta-
 te esset, qua RAJUS, sed solo filio, eoque laboribus suis obruto, ad-
 jutum, ea molitum esse, quæ in *præf. ad novam & compendii in modum
 adornatam Introd. in rem herb. (n) in proximum annum promiserat,
 Tom. nempe IV. de ordine plantarum, quæ sunt flore irregulari hexapetalo,*
 qui etiam, mala tamen Autoris venia, in quorundam manibus est, ali-
 quot orchidum & melianthi Iconibus locupletatus, nullo ordine, nullis
 etiam animadversionibus, deficientibus iis, quæ jam in promptu erant,
 eo tempore, quo mors filii, in medio opere occupati, turbaret circulos.
 Quis autem cum cælo pugnabit & fatis?*

§. 5.

Quo successu instituerit B. RIVINUS plantarum suarum ordi-
 nes, quam facili & perspicua methodo vastos illos herbarum campos
 in compendium ita redegerit, ut in numerato haberi & ad digitum
 quasi exigi possint, judicabunt, si qui æqui rerum æstimatores sunt.
 Cum de methodo aliqua, ad constituendum plantarum ordinem, cogita-
 ret, eam puta, quæ simplicissimum aliquem tyronibus & naturæ maxime ac-

(m) Confer Vitam Morisoni & præf. Tom. III. ejus Hist. Oxon. præmissam a
 Bobarto. (n) Lips. 720. 12mo.

accommodatum de congenerum plantarum serie conceptum exhibere, memoriae etiam quam maxime inservire, tum ad plantas haecenus cognitatas in classes suas dividendas, tum ad eas, quae novae futurae sunt, ordinandas, possit; id egit, ut non tam ingenio abundaret, quam potius, constitutis regulis, naturae non datis, sed ab ea acceptis, tedium laboris ex immenso plantarum numero ortum, discentibus allevaret, siquidem hi sunt, quibus potissimum scripsit. Incedendum adeoque erat facili, constanti & universali methodo, qualem ea ipsa tempestate, post FABIIUM COLUMNAM, ANDR. CAESALPINUM, BAUHINOS, AMMANNUM, singulari studio adornare tentabant ROB. MORISONUS, & post eum JOH. RAJUS, in Anglia, & qui hos aemulabantur, PAUL. HERMANNUS, apud Batavos, in Gallia JOS. PITTON TOURNEFORTIUS & PETRUS MAGNOLUS, Monspessulanus, quibus RIVINUS noster accessit, ut & Germanis suis aliquod lumen accenderet, cum CHR. KNAUTIO, quamvis & his inter se omnino non conveniat: cumque nec in veterum, plantas in arbores, frutices, suffrutices & herbas dividendi ratione, nec ex radicum figura, nec ex foliorum & caulis habitudine, nec ex crescendi varia ratione constantem & essentialem plantae characterem desumi posse arbitraretur, quamvis id ipsum tentaverint MORISONUS & RAJUS in *Historiis plantarum* & PETRUS MAGNOLUS in *Prodromo Historiae generalis plantarum*, (o) qui ex radicum & externae plantarum figurae habitu promiscue cum florendi & fructificandi modo ordines suos instituunt; quod videret, hoc modo vel congeneres plantas dirimi, vel degeneres confundi, si e. g. radicum ratione velimus Iridem bulbosam & sisyringium, quoniam tuberosa non sunt, aut irides radice fibrosa, a sui similibus, cum quibus toto habitu conveniunt, separare, vel si myrrhidem bulbosam sive bulbocastanum & reliqua bulbosa, quoniam radice conveniunt, si bryoniam & rapam, quoniam, a radicum similitudine desumpta dividendi ratione, eodem pertinere videntur, in eodem ordine debeat habere tyro, si ratione foliorum pentaphyllum & tormentilla in eodem capite esse debeant, quoniam foliis, flore autem neutiquam conveniunt, & ita porro; factum est, ut constantiorem sibi eligeret characterem, florem nempe & semina, illum ad summa plantarum genera constituenda, siquidem flos natura prior id postulare videbatur, haec ad inferiora

(o) Monspelii 689. 8vo.

feriora ordinanda, non etiam excluso radicis & foliorum habitu, ad differentiam specificam indigitandam. In quo, quantum sit, quod a ROB. MORISONO, JOH. RAJO, PAULO HERMANNO, JOS. PITTONE TOURNEFORTIO, PETRO MAGNOLO, CHRIST. KNAUTIO, vel quantum hi inter se discrepent, fusius exponere, meum non est, cum sollicitate hac de re egerint, qui in methodos plantarum inquisiverunt, JOH. RAJUS in *Dissert. de variis plantarum methodis* (p) JOS. PITT. TOURNEF. in *epistola ad Sberardum de optima methodo instituenda in re herbaria, in qua ad Raji Diss. respondetur.* (q) I. I. DILLENIIUS de *methodo Rajana, Tournefortiana, Riviniana & Knautiana cum EJUS Catalogo plantarum circa Giesam* (r) CHRISTIANUS KNAUTIUS in *Comp. Bot. s. methodo plantarum genuina cum Diss. prelim. de genuina plantarum methodo* (s). PETRUS MAGNOLUS in *novo caractere plantarum* (t).

§. 6.

Varia Autorum de nova hac RIVINI methodo plantas ex regularitate & irregularitate florum judicandi, eo tempore, quo prodiret, huc usque, fuerunt judicia, partim laudantium, partim improbantium. Prima ipsi, magna quidem, amica tamen & philosopho digna controversia fuit cum JOH. RAJO, cum enim primum ingenii sui foetum in lucem ederet B. RIVINUS, nempe *Introd. gener. in rem herb. cum Ord. plant. quæ sunt flore irreg. monop.*, non ea fuit arrogantia, ut sibi soli sufficere putarit, sed omnium literatorum, cum primis autem summi hujus viri censuræ eum subjecit, qui, quamvis sua magis placerent, non abstinuit tamen a laudibus, quas in Autorem, tum in *syloges stirpium Europæarum extra Britannias nascentium præf.* (v) tum in *responsoria ad epistolam Rivini* utraque manu spargit. Quam amice summi hi viri inter se contendant, ex *utriusque epistola* patet. Declinat a se RIVINUS modeste confusionis & inconstantia tum circa promiscuam arborum cum herbis tractationem, tum circa congenerum plantarum distractionem, siquidem hæc sunt, quæ objiuntur, suspicionem. Instat RAJUS, & quibus rationibus inductus arborem & herbam duo sum-

(p) Lomii. 690. 8vo. (q) Paris. 697. 8vo. (r) Francof. ad M. 719. 8vo. (s) Lipsiæ & Hildæ 718. 8vo. (t) Monsp. 720. 4to. (v) Lond. 694. 8v.

summa plantarum genera fecerit, & cur Rivinianam suæ posthabeat, exponit. Extat *utriusque Epistola*, RIVINI quidem seorsim, (u) conjunctim vero adjectæ sunt JOH. RAJI *synopsi methodicæ stirpium Britannicarum* (x). Cum hæc inter utrumque agerentur, Doctissimus GUNTH. CHRISTOPH. SCHELHAMMERUS, *Prof. Kilon.* suam ad RAJUM & RIVINUM de nova plantas in classes digerendi ratione Epistolicam dissertationem (y) juris publici fecit, non, ut hos inter se conciliaret, sed, ut sua afferret, veterum, THEOPHRASTI imprimis, ordinem plantarum, arborum, fruticum, suffruticum & herbarum, defensusurus. In hac contradicit partim RAJO, qui duo summa plantarum genera, arborem & herbam ita statuit, ut fruticem aut suffruticem ad alterutrum horum generum spectare affirmet, partim RIVINO, qui totam hanc divisionem a caractere plantarum constituendo excludit, quod statura & durities de essentia plantarum non sit, siquidem pro ratione aëris, loci, culturæ, vel arbores a proceritate recedant, vel plantæ arborescant. Negat autem SCHELHAMMERUS a flore & semine plantarum characterem peti debere, quod utroque sint quæ careant, exemplo ficus plantarumque capillarium & epiphyllispermon. De ficus flore intra fructum latente commentatus est præter RIVINUM jam olim VALERIUS CORDUS (z) de plantarum autem capillarium & epiphyllispermon semine, fortasse ille solus est, qui dubitet, ex loci enim, ubi plantis innascuntur, irregularitate & singulari semina moliendi modo, contra essentiam eorum nondum satis sic argumentatus est. Sicut enim, ut eadem libertate utar, vegetabilium historiam ex animali illustrandi, nihilominus ovula sunt, quæ singulare bufonum genus, Pipa & Pipal dictum, quod inter curiosiora HORTI BOSIANI asservatur, in dorso fert (aa) ita nihilominus semina sunt, quæ capillarium foliis inhærent, vel in media folii parte, ut in polypodio, phyllitide, vel juxta nervum, ut in lonchitide, vel in margine, ut in adiantho, s. ruta muraria.

B

§. 7.

(u) Lips. 694, 4to. (x) Lond. 696, 8vo. (y) Hamb. 695, 4to. (z) Hist. de plantis L. III. C. 17. Tiguri 1561. fol. (aa) Confer Frid. Ruysch. Thesaur. Animal. primum Tab. IV. p. 40. Amstel. 710. 4to. Richard. Bradley Works of nature p. 126. T. XXII. London. 721. 4to. Meriane Metamorph. Inf. Sarinam. p. 59. Tab. 59. fol. Ephem. Nat. Curios. Cent. III. & IV. p. 393. Obs. 172.

§. 7.

PAULI HERMANNI contra RIVINUM causam agit Clarissimus Vir, OLAUS RUDBECKIUS, F. *Upsaliensis*, qui, ex mente Præceptoris, contra RIVINI methodum in *Diss. de fundamentali plantarum notitia rite acquirenda* (bb) tria potissimum monet, (1) Non deberi pro antiquiori notione τὴν uniformis & difformis τὸ regulare & irregulare substitui, non, quod uniformitatis & difformitatis terminus faciliorem aliquem conceptum gignat, de hoc enim nihil addit, sed, quod piaculum esse existimet, ab illis, quæ usu convaluerunt recessisse. Sed quantum sit, quod vel significandi valore, vel ætate hi pronuntian-di modi inter se differant, non apparet, cum a JOACH. JUNGIO de-mum flores uniformes & difformes dici cœptæ sint. Accedit, RIVI-NUM, si cum aliquo conveniendum fuisset, difficilem adeo non futu-rum, & cur RAJUM non corrigit, qui eadem libertate usus, pro noto termino τὴν perfecti, τὸ πειραλωδῆς substituit? (2) De sceptro in re-gno vegetabili obtinendo, ut stylo SCHELHAMMERI loquar, inter florem & semina ambigit, & ad mentem Præceptoris sui, ratione semi-num, plantas dividit in eas, quæ sunt semine nudo, tectis capsula, & minimo, sive pulverulento. Brevis sane methodus, si undique pari successu procederet. Quam insufficiens autem sit ea, paulo post ipse agnoscere videtur, quando ad flores in generibus plantarum constituendis, ubi semina non sufficiunt, confugit. §. enim 27, ubi de plantis, quæ sunt seminibus solidis nudis, agit, quem quidem characterem plura genera communem habent, ex floribus desumpta differentia easdem nominat, vel quæ sint floribus discoideis non radiatis, vel floribus plu-ribus in unum capitulum congestis, vel quæ sint floribus compositis. Idem agit §. 34, ubi de plantis tricapsularibus tractat, quas ait esse vel flore hexapetalo, vel flore ex Theca univalvi, a quibus sequenti §. di-stingvit bacciferas, quasi vero e. g. Xyris, sive Spatula foetida, non sit bac-cifera, quamvis revera ad plantas tricapsulares pertineat, baccis nempe intra capsulas conclusis. Anne hoc est semina tantum pro caractere habuisse? ut taceam pimpinellam seminibus potius esse binis nudis, quam unico, pro more aliarum Plantarum, quæ sunt flore pentapetalo irregulari. Insigne sane in rem herbariam beneficium contulit MO-RISON

(bb) Aug. Vind. 691. 12mo.

RISON & post eum sapius laudatus HERMANNUS, qui institutis
 feminum ratione vel ex fructificatione Plantarum ordinibus, mirum
 quantum Botanicam illustriorem reddiderunt. Agnovit hoc RIVI-
 NUS, MORISONI cum primis opera adjutus, ad umbellas, ratione
 feminum, in suas classes redigendas. Debebant saltem summi hi Viri
 florem non insuper habuisse, utpote qui natura prior seminibus, post-
 poni non debebat, siquidem & flos felicius ad plantas expediendas in-
 servit, quam feminum doctrina, quorum vel numerum vel conditio-
 nem saltem, si quis intueri velit, habebit saepenumero sub eodem ca-
 pite plantas toto genere diversas. e. g. Verticillatas cum Lithospermis,
 quibus inter se, ratione numeri quaterni feminum nudorum, convenit,
 cum ipso conceptu, quem plantarum natura format, differant, idem
 iudicium esto de Umbellis, quibus, ratione feminum, cum Rubiis &
 cruciatis sub eodem capite standum est, bina enim Semina nuda utrin-
 que communia sunt, cum e contra florum ratio habita similes simili-
 bus adjudicet, servata feminum differentia ad genera subalterna, ut Lo-
 gici loquuntur, constituenda. Quam egregie autem floribus & semi-
 nibus inter se conveniat, tam clarum est, ut naturæ vim fieri existimem,
 si alterutrum seorsim tractare velimus, seminibus enim carere non
 possumus ad differentias genericas plantarum constituendas, ut appa-
 reat, in quo e. g. Verticillatæ ab Aro differant, siquidem ratione floris
 solius eodem pertinent; eo magis, quod aliquando ex floris conditio-
 ne iudicium ferri possit de semine, e. g. Omnes flores monopetali ir-
 regulares ex verticillatarum genere semina habent quatuor nuda, sola
 fortasse scutellaria sive tertianaria excepta, imo nec hac quidem, semi-
 na enim ejus operculo exacte clausa non sunt. Quæ sunt flore pen-
 tapetalo irregulari ex umbellarum genere, semina habent bina nuda,
 quamvis hoc pari undique successu non procedat. (3.) Objicit Cla-
 rissimus RUDBECKIUS usum Voculæ Pseudo, in Pseudo-Acacia & Pseu-
 do-fumaria &c. qua RIVINUS illa plantarum genera, quæ vel flore,
 vel semine, ab alio genere, sub quo hæctenus steterant, differunt, sepa-
 rat, non ausus propria autoritate novo aliquo nomine easdem insigni-
 re, quod modestiæ potius, quam arrogantæ,tribuendum est. Quo
 enim jure pseudo-fumariam fumariam esse pateretur, a quo seminis &
 capsula & numero differt, fumaria enim officinarum semine est unico

non nudo, quod OLAVS RUDBECKIUS, sed tecto silicula breviori, quæ tam arcte semen ambit, ut possit nudum videri. Et quale nomen in promptu est, quod huic plantæ magis conveniat? nominavit adeoque pseudo-fumariam, non quasi proprio aliquo nomine, sed eo, quod, si ita videretur Botanicis, in quodlibet aliud mutari possit, siquidem & Capnoides & Splir dici solet.

§. 8.

Acrius paulo disputat Clarissimus JOH. JAC. DILLENIIUS, qui egregia sua laude frui posset, dummodo nolisset obtreectare alienæ, id agens in *Examine Responsionis Rivinianæ*, ut RIVINI in rem herbariam merita, in quæ alibi tela sua intenderat, denuo suspecta redderet. In quo *Examine*, quod in ejus *Catalogo Plantarum sponte circa Giesam nascentium, cum appendice & supplementis ad eundem* (cc) habetur; plurima erudite & DILLENIO digna, multa etiam, quod pace ejus dixerim, præcipitantiùs affert, cum primis, quæ de persona & meritis RIVINI acerbius dicuntur. Dum enim ejus methodum p. 19 trivialem & pene puerilem nominat, fortasse non meminit, quæ ipse RAJUS, cujus causam agit, fatetur in *responsoria ad epistolam Rivini*: *Florum observationes in ejus Operibus minutas esse, & subtiles, quæ non puerum, sed attentum & oculatum postulent spectatorem, dumque vehementiori orationis genere, & bene merentem & senem p. 9. & p. 20 injuriosius habet, fortasse non cogitaverat ea, quæ passim apud Autores in ejus laudem habentur, quem VIRGILIUS FALUGIUS, Celeberrimus Italus, in *Prosopopæiis botanicis s. Nomenclatore botanico*, ipsius nomini inscripto, (*) Botanographorum summum & cordis sui gratissimum hospitem nominat, dignatus etiam plantas Riviniana methodo distributas, metrice in aureo suo libello tradere: cujus cum honore mentionem facit CAROLUS PLUMIER in *novis Plantarum Americanarum generibus* (dd) dedicata ei planta nova, quam RIVINAM appellat, singularem tamen initurus gratiam apud Beatum, si irregularem aliquam, qualis est Arachidna, quam regularem, ipsi, utpote circa irregulares potissimum occupato, dedicare maluisset. Quem EDUARDUS LUIDIUS, Celeberrimus Anglus, in *Lithophylacii Britannici Ichno-**

(cc) Francof. M. 1720. 8vo. (*) Flor. 697. 12mc. (dd) Paris. 703. 4to.

graphia (ee) *singulari Epistola* reverenter habet: quem RAJUS cathedrae & Academiae suae ornamentum nominat, ultro professus, ejus methodum eruditae & exercitatis Botanicis placere (ff). Praeterea, quae objicit, vel ea sunt, quae de distractione affinium & connexionione dissimilium, nempe quatenus radicum, aut foliorum, aut totius habitus, praeter florem aut semina, ratione, eodem pertinere, aut inter se differre videntur, jam objecta erant a RAJO & OLAO RUDBECKIO, quae denuo affert p. 16, vel nova & singulari studio & industria collecta. Miratur p. 3. *qualem similitudinem habeant inter se irregularia monopetala, tetrapetala & pentapetala, nisi quod irregularia dicat & monopetala ac pentapetala promuntiet, quid inter monopetala verticillatis cum arum, praeter arum &c.* Ad haec respondeo: Naturam summorum generum esse, quod latius pateant, & sub se inferiora genera comprehendant, quae jam alia distingvendi ratione a se invicem abeunt. Ponamus adeoque, RIVINO Verticillatas & arum sub eodem genere esse, sicut e. g. Homo & brutum sub eodem conceptu generico sunt, animalis nempe, non tamen exinde sequitur, has plantas RIVINO sub eadem classe haberi, accedit enim jam realis distinctio a fructificatione desumpta, quae sane arum a verticillatis satis distingvit. Sic enim argumentatur RIVINUS: quaecunque flore conveniunt, ad idem genus, summum puta, revocanda sunt; atqui arum cum verticillatis flore convenit, ergo ad unum genus summum, irregularium nempe monopetalorum, revocandum est, salva distinctione, qua fit, ut arum & verticillatae a se invicem, tanquam genera subalterna, differant. Negat quidem Cl. DILLENIUS, ari florem revera florem, sed debebat negationis suae fundamentum addere, quod non facit, contentus, RIVINO, MARCELLO MALPIGHIO, imo etiam RAJO suo contradixisse, qui ari florem Tom. III. *Hist. Gen. Plantar.* pro monopetalo, adeoque pro flore habet. Eadem pagina ex regula RIVINI *Ord. Plant. Fl. Irreg. Tetrap.* p. 7. & *Introd.* p. 25, quod, quaecunque flore & fructu conveniunt, genere etiam convenire debeant, pro se ita argumentatur: Ergo sambucus & ebulus ad idem genus, nempe arboreum, pertinent, & ergo non erravit DILLENIUS, qui ebulum plantam cum

B 3

fam-

(ee) Lond. 699. 8vo. & Lips. eod. 8vo. (ff) in Responsoria ad Epistolam Rivini.

fambuco arbore confudisse dicitur. Quasi vero RIVINO arbor & herba summum genus constituerent. Vera hæc est regula, & juxta eandem omnino sambucus & ebulus ad unam classem, regularium nempe monopetalorum, pertinent, quamvis etiam inter se differant ratione durationis & staturæ, satis enim demonstravit RIVINUS, arborem & herbam summa genera esse non posse. Quæ p. 5. de notis irregularitatis affert, si ad polemonium applicentur, vera sunt, nam hanc plantam nemo pro irregulari habeat, si ad verbascum, veronicas & gerania, non item, avtopsia contradicente, quorumcunque enim geraniorum petala aut segmenta inter se æqualia sunt, ita ut de eorum regularitate dubitari non possit, illa gerania non sunt, sed gruinales, rostro utcunque breviori. Idem Judicium esto de geranio Robertiano, cujus veram Iconem in RIVINI ordine plantarum, quæ sunt flore irreg. pentap. desiderat, expectamus adeoque accuratiorem ea, quæ ibidem habetur. Mirum autem hanc solam plantam desiderari, cum longe plures, in supplemento addendæ, supersint. Quæ p. 6 in RIVINO taxantur, ut Irregularium numerum auget, dubias plantas eodem traxisse, industriæ potius ac perspicaciæ, quam irregularium inopiæ, tribuenda sunt. Regulares enim dici non possunt, de quarum regularitate vel levissimum dubium moveri potest; sicut in Logicis generalitas Theseos unica vel levissima etiam instantia infringitur. Nec obstat, quod de monopetalis sibi sermonem tantum esse asserat RIVINUS, siquidem hæc potissimum sunt, de quarum irregularitate quam maxime dubitari potest, prout in valeriana, echioide flore albo, chamænerio palustri, de reliquis non æque; Neque litem de irregularitate umbelliferarum flore albo, de qua Cl. DILLENIUS dubitat, quicquam magis componet, quam avtopsia, sufficit, eum irregularitatem agnoscere in umbellis flore luteolo, quæ eodem capite etiam a MORISONO cum reliquis umbellis tractantur. Neque etiam unquam RIVINUS ex sola styli & staminum irregularitate de floribus irregularibus pronuntiat, sed eandem saltem in subsidium vocat, quando de irregularitate floris dubitari potest, ut adeo flosculi florum, qui sunt ex regularibus tantum compositi, maneant regulares, quoniam tales apparent, quocunque etiam modo stylus sese habeat, & blattaria cum verbasco erunt irregulares, ex habitu floris, qui tornatilis stylo JUNGII

non est, ut ejus margo circulo exacte circumscribi possit, eo magis, quod & stylus irregulariter procedat. Committit ergo DILLENIIUS fallaciam compositionis & divisionis, siquidem ex flore & stylo simul, si de irregularibus dubium sit, nunquam ex stylo tantum de irregularitate floris judicium ferri debet. p. 9. negat perianthii tum etiam floris irregularitatem in mentha, pulegio, cumprimis autem in lycopo, cujus judicium sit penes oculos inspectores, ut taceam, cum hoc modo congeneres verticillatarum plantas, cum quibus quaternus feminum nudorum numerus lycopo communis est, dirimat, illud vitium committi, quod paulo ante taxabat in RIVINO. Sed hoc passim facit, & quaedam dicit, quæ non satis probat. Ejus enim sententia, stamina, illa rubicunda, quæ super embryones juglandis hyeme apparent, flores non sunt, cur? quia a frigore non læduntur, atqui & hellebori, aconiti hyemalis, helleborastri flores, viscum etiam, quod frigidissima illa tempestate, quæ nuper animalia & plantas non parum vexavit, cum flore fructuque inveni, non minus constanter frigora ferunt, cum de cætero nemo de floribus dubitet. Ejus opinione chryso-splenium tetrapetalum non est, quamvis hætenus contra regulam RIVINI, *quicunque flores fructum in medio fovent, in tot dividuntur petala, quot lacini-vas habent, etiamsi tales non decidant, nihil afferat.* Eodem modo pyrolam folio arbuti aliasque, flore pentapetalo irregulari esse negat, quod tamen in vulgari concedit, interim tamen omnes generico nomine, pyrolas nuncupat. Unde sic argumentor: aut pyrolæ sunt, adeoque sicut capsula seminali, ita & florendi modo convenire debent, aut non sunt, cur autem pyrolas nuncupat? siquidem flos irregularis pentapetalos illis non competit. Idem de reliquis esto judicium. Singularem de cætero apud pictores sculptoresque Lipsienses gratiam iniisse sciat, quod egregio eos elogio ornare, eorumque industriam commendare non dedignatus fuerit. Equidem non nescimus, quanta sint, quæ *in Catalogo Plantarum circa Giesam* in rei herbariæ emolumentum præstitit, quam dives etiam memorabilium rerum copia ejus historia futura sit; optamus saltim, ut & in posterum sua ad illustrandam Botanicam conferre pergat.

§. 9.

Nec inclutus KNAUTIUS cum Cel. RIVINO omnia communia habet,

bet, præter enim quod fatum idem expertus sit Cl. DILLENIO displicendi & ex florum conditione, eodem modo, quo RIVINUS, summa genera, ex fructificatione autem inferiora instituat, siquidem terminis saltem differre videtur, cum, quæ RIVINUS regulares, irregulares, simplices, compositos, vel ex regularibus tantum, vel ex irregularibus tantum, vel ex regularibus & irregularibus simul, appellat, hæ ipsi sunt uniformes, difformes, simplices, aggregati, vel ex uniformibus tantum, vel ex difformibus tantum, vel ex uniformibus & difformibus simul: In hoc quam maxime discedit, *vel a RIVINO tantum*, quod aggregatos flores cum compositis confundat, de prioribus enim recte judicat in *dissertatione præliminari p. II.* eorum naturam esse, flores habere collectos non in flore simplici, sed perianthio, adeoque huc pertinebit. e. g. Flos corni, qui flosculos plures laxè inter se cohærentes in eodem communi perianthio habet; nihilominus postmodum eos omnes flores, qui RIVINO compositi sunt, sub titulo aggregatorum habet, imo in quibusdam aliis, valeriana enim, locusta, blattaria, verbascum, uniformes ipsi sunt, *uæ RIVINO difformes, vel a RIVINO aliisque simul*, siquidem cum nullo Botanicorum convenit, quod semina nulla habeat nuda, adeoque ex vasculis seminalibus inferiora genera ordinet, quod, quomodo processerit, videatur, tum in *ipsius genuina plantarum methodo*, tum in DILLENII *de methodis labore*, ubi KNAUTIÆ, ut solet, mentionem fecit.

§. 10.

JOS. PITT. TOURNEFORTIUS cum RIVINO amice satis conspirat, uterque enim ex flore plantarum genera ordinant, uterque Petalorum numerum ineunt, in hoc inter se discrepantes, quod hic ratione regularitatis & irregularitatis & pro conditione florum, an simplices, an compositi sint, herbas judicet, ille tantum ex floris figura sive structura externa. Cujus quidem methodi post RIVINIANAM magna hic Lipsiæ autoritas est, ut certum sit, nullum aut esse aut fore plantarum genus, quod non ad aliquam classem ex alterutro spectet, ita ut difficile non sit, etiam minus cognitæ plantas ex methodo vel RIVINIANA vel TOURNEFORTIANA perspectas habere, dummodo constet, quid sit regulare, irregulare, simplex & compositum RIVINI, quid

quid sit flos campaniformis, infundibuliformis, rosaceus &c. ex TOURNEFORTIO. e. g. Si quis videat florem arboris folio oblongo serrato, qui totus decidat, quinque in margine laciniis donatus, sequente fructu aspero & rubro, carnosio, quinquecapsulari, quique structuram externam infundibuli habeat, nonne, habita ratione floris, fructificationis, denique etiam foliorum habitus, apparebit vel ex RIVINI, vel ex TOURNEFORTII methodo, Arbutum esse, quæ jam in Celeberrimo Horto CASPARIS BOSII, SENATORIS LIPSIENSIS, floret fructusque molitur? quamvis KNAUTIUS hunc florem urceolaris figuræ nominet. Qui plura de TOURNEFORTII methodo cupit, conferat, præter Autores supra §. 5. recensitos, ipsius etiam doctissima scripta *Institutiones rei herbariæ, Elemens de la Botanique* (gg) & reliqua, quibus adde, qui egregie in hunc autorem commentati sunt, Julii Ponderæ, Pisani, *Compend. Tabb. Bot. (hb)* ejusdem *Dissert. Botanicas (ii)* & *Anthologiam (kk)* & SEBASTIANI VAILLANT, *Botanicum Parisiense (ll)* & *de structura florum sermonem (mm)*.

§. II.

Quod ad reliquas Celeberrimi SHERARDI, VOLKAMERI, NISSOLII, aliorumque methodos attinet, & quam proxime aut longe a RIVINIANA absint, hac paginarum angustia dicere nihil attinet, maxime quod alibi, inprimis apud KNAUTIUM, quædam de iisdem habeantur. Laudari meretur PETRUS MAGNOLUS, Monspessulanus, cujus jam ante *Botanicum Monspeliense (nn)* & *Prodromus Hist. gener. plant. (oo)* innotuit, & cujus cum laude mentio fit in *præf. ad T. III. Hist. Oxon. MORIS.* & in *Introd. RIVINI p. 4*, qui nova ingressus via, singularem aliquem plantarum ordinem instruxit in *novo caractere plantarum (pp)* habita non floris, sed calicis cum Perianthio & Pericarpio ratione, quod, quomodo processerit, ex oculari libri inspectione judicare hæcenus non licuit. Dubium non est, elegantem fore hanc methodum, quantum quidem ex illis augurari licet, quæ in *Novellis literariis Mensis Julii Ao. 1725. p. 518* habentur, dummodo, quod confidimus,

C. mus,

(gg) Part. I. II. III. Paris. 1694. 8vo. (hb) Patav. 718. 4to. (ii) ibid. 710. 4to.
 (kk) ibid. 720. 4to. (ll) Lugd. Bat. 723. 4to. (mm) ibid. 718. 4to.
 (nn) Monsp. 686. 8vo. (oo) ib. 689. 8vo. (pp) Monsp. 720. 4to.

mus, illis dubiis obviam itum sit, quæ primo hujus methodi intuitu nasci poterant. Quorsum relaturus sit Autor Plantas, quæ sicut flore, ita & perianthio & calice carent, quorsum plantas capillares & epiphyllispermas, quorsum plantas, quæ flore quidem gaudent, perianthio autem carent, exemplo hellebori, ranunculi hiemalis, sive aconiti, fortasse etiam chelidonii, cujus perianthium hæcenus videre non licuit, & quantum sit, quod nova illa methodus cum priori plantas in familias digerendi ratione, quam in *Prodromo Historiæ Plantarum* exhibet, vel conveniat, vel ab ea discrepet?

§. 12.

Interim ea audacia non sum, qui in tanto Summorum Virorum disfidio, certi aliquid affirmare & ad causam RIVINI agendam suffragium meum interponere, aut omni exceptione majora ea esse, quæ attulit, pronuntiare velim. Contradicerem in hoc Beato Præceptori, qui ea fuit modestia, ut, se ea correcturum, quæ secus, quam hæcenus observaverat, se habitura sint, non semel in scriptis, ut erat veritatis amans, professus sit, quod & sedulo fecit, correxit enim quædam, de pluribus autem nihil certi definivit. Ita enim flos asari ipsi tripetalos non est, postquam observavit monopetalum esse, tribus laciniis profundis divisum, quamvis capsula sexpartita diversum suadere videretur. Habebuntur in *Supplemento* flores irregulares tripetali, polygalas puta, de quibus olim dubitaverat, correxissetque fortasse plura, si viveret. De aliis nihil pronuntiavit: an acetosella flore luteo, quæ florem habet monopetalum, quinque laciniis divisum, toto genere fortasse non differat ab acetosella flore albo, quæ manifeste florem habet pentapetalum? an statice ad capitatas pertineat, siquidem perianthium commune squamosum id suadere videtur, an vero ad pentapetalos irregulares, siquidem petalum quoddam longius in margine reliqua multum eminent? an lauri flos monopetalos? an asperuginis flos irregularis? an portulacæ monopetalos, an resedæ & luteolæ flos irregularis, quod in reseda clarum est, & quædam alia. Quod mirum esse nemini potest, nam & RAJUS de se ultro fatetur, suam methodum sibi non undique placere, quæ quidem inconstantia a RIVINO longissime abest, hoc saltem certum, superesse multa, quæ etiam præter supplementa hæcenus a Filio Beato adornata, addi in

in continuatione possint, imo nec dum etiam undique fortasse absoluta erunt. Siquidem pene affirmaverim, vix futuram esse aliquam plantarum historiam, sive universalem, sive partialem, qualis est RIVINI, id est irregularium tantum, in qua nihil omnino desit. Audiamus RAJUM in *Præf. ad T. III. Historie suæ*: Longissime tamen abest, ut existimem, posse vel a me, vel ab alio historiam universalem condi, cum ne dimidiam quidem partem plantarum toto terrarum ambitu nascentium ab Europæis observatam fuisse existimem.

§. 13.

Equidem animus RIVINO nunquam fuit, vastos illos regularium ordines eodem modo, quo irregulares, pertractare, ad hoc nec viribus, nec sumptibus, imo, ut RAJI termino utar, vix censu prætorio, suffecturis, de illis enim, quæ sunt flore composito, aut imperfecto, aut nullo, promisit quædam in *Præfat. ad Introduct. in rem herbariam*. Tentarunt tamen jam alii quomodo ejus methodus, etiam in doctrina regularium, compositorum, imperfectorum, & quæ sunt flore nullo, procedat, Celeberrimus JOH. HENR. HEUCHERUS Archiater Regius, qui *novos horti Vitebergensis Proventus (qq) methodo* Præceptoris adornare non dubitavit, servata tamen dissentendi libertate, quod facit, e. g. dum belladonnam regularem pronuntiat, quæ RIVINO irregularis postmodum visa est, quamvis hæcenus inter irregulares operis sui non habeatur, habenda in *Supplementis*, superior enim lacinia duabus vicinis major est, HENR. BERNH. RUPPIUS in *Flora Jenensi*, (rr) JOH. CASP. GE-MEINHARD in *Catalogo Plantarum circa Laubam*, (ss) JOH. CHRISTIAN BUEBBAUM in *Enumerationem Plant.*, (tt) ABR. RECH-
SCHEID in *Hodeg. Botan. mensur.* (uu). Ex quibus judicium ferri potest de reliquis plantarum ordinibus, quos nihilominus una cum irregularibus tractare instituerat RIVINUS *peculiari opere Tyrocinium Botanicum dicto*.

§. 14.

Postquam enim irregularium ordines instruxisset, ut verbis CAROLI PLUMIER utar, nec summis laboribus nec propriis sum-

(qq) Viteb. 711. 713. 4to. (rr) Frec. & Lips. 718. 8vo. (ss) Budist. 724. 8vo. (tt) Halæ 721, 8vo. (uu) Halæ 717, 8vo.

Ad Irreg. Monop. accessit in Tab.

- 1 Valeriana Orientalis, foliis sisymbrii
- 2 flore exiguo
- 6 Locusta minor
- 8 Echioides calice amplo
- 14 Iva Moschata flore albo
- 15 Polium montanum majus
- minus
- 28 Betonica Orientalis major
- 29 Brunella minor
- 37 Horminum flore variegato
- 39 Rosmarinum angustifolium
- folio picto
- 42 Serpillum montanum hirsutum
- 43 Acinos hirsuta
- 47 Calamentha Sabaudica
- folio ocymi
- 52 Nepetha flore Lavendulæ
- minor
- minima
- 63 Galeopsis Orientalis
- 67 Hedera terrestris minor
- 74 Cedronella Orientalis folio brevi
- minima
- 77 Scutellaria humilis
- 78 flore magno
- folio Chamædryos
- 92 Pedicularis minor
- 93 Veronica procumbens
- 94 Orientalis
- 96 montana
- 99 minima repens
- 100 Beccabunga minor
- angustifolia
- 108 Cardinalis minor
- 117 Aristolochia Bœtica

Ad Irregularia pentapetala Tabula 121 accessit

Viola flore cœruleo longifolia

Quæ sunt flore irregulari hexapetala secundum Iconum seriem hoc modo incedunt:

- 1 Calceolus
- 2 Helleborine barba rubra
- 3 Helleborine Broccebergensis
- 4 { Helleborine montana foliis acutis,
flore ex viridi & cœruleo rufescente
- 5 Helleborine flore carneo
- 6 Damasonium flore alb.
- 6 Damasonium flore roseo
- flore mixto
- 7 Ophris
- Nidus
- 8 Satyrium flore luteolo
- flore albo
- 9 Palmata non maculata
- maculatis foliis
- 10 Palmata angustifolia barba integra
- sylvestris macul.
- 11 Palmata major sylvestris folio maculato
- 12 Palmata palustris latifolia spica foliosa
- maculata spica foliosa
- 13 Orchis pratensis varii coloris
- referens Vespam
- fucum
- 14 Orchis flore conglobato purpureo
- spiralis
- 15 Orchis Mascula
- Militaris
- 16 Orchis major
- 17 minor
- minima
- 18 Orchis barba quadripartita longiore
- punctata
- flore parvo viridi purpureo

19 Orchis foliis gladioli flore magno
roseo	22 Orchis apem referens, lusitanica.
20 Orchis barbata, Hirci odore, sive
foetida	23 Muscam majorem coeruleam
referens
21 Orchis Muscam referens
angustifolia	24 Orchis scarabæum referens
Myodes lutea lusitanicā
22 Melianthus
minor	25 Orchis flore luteo foetida
minor fucum referens, foliis
superioribus purpurascens.
- Ad hanc classē spectant Plantæ flore
hexapetalo irregulari, quæ pictæ
saltim asservantur:*
1 Helleborine Orientalis	1 Valeriana marina angustifolia
2 Epidendron Curasavicum	2 Lusitanica annua
3 Viscum radice bulbosa minus, Del-
phinii flore rubro specioso	3 Valerianella Africana flore albo
4 Viscum Delphinii flore minus, petalis
ex viridi albicantibus, radice fibrosa	4 femine stellato
vesicario
5 Viscum Delphinii flore albo guttato
minus radice fibrosa	5 galeata Africana
galeata perennis
6 Ansjeli maravára	6 Echium flore rubro foliis verrucosis
carneo minore
7 Biti maram maravára	7 minore
8 Ponnampu maravára	Buglossoides cretica flore minore
9 Thalia maravára	8 Teucrium Bœticum flore cœruleo
10 Mou Tsiherou maravára	9 orientale angustifolium la-
ciniatum flore subcœruleo.
11 Anantaly maravára	10 Teucrium frutescens stœchadis Ara-
bicæ foliis
12 Palmata montana flore luteolo, bar-
ba admodum ferrata	Teucrium regium flore rubro
13 Palmata flore Ophryos	11 Leonurus Americanus latifolius
minor angustif.
14 Ανθρωπόφορος mas	12 Lamium creticum perenne
15 fœmina	13 Lycopus folio laciniato
16 Palmata Virilis Testis imaginem
referens	14 Pyrenaica
17 Satyrium mentulatum, sive Testiculus
Morionis	15 Stachys Orient. folio hormini
18 Orchis serapias, sive Arachnites, flore
simili araneis	16 Stachys oretica bituminosa
19 Satyrium castratum, sive Eunuchum	17 Stachys montana flore parvo
20 Orchis cum aviculis	18 Verbascifolia canariensis
21 Orchis Lusitanica Cercopithecum
exprimens	19 Be-
- Quæ ad supplementa spectant, irregu-
laria cum primis sunt monopetala, æri-
jam incisa, atque ita incedunt
in Tab.*

19 Be-

19	Betonica fol. angustis flore albo	46	Galeopsis Oriental. fol. parietariae
20	amplis flore roseo	47	Molucca foetens
21	Brunella foliis laciniatis	48	Marrubiastrum folio Cardiacae
22	Tubularia chalepensis	49	flore parvo
23	Horminum folio Salviae	50	Ballote
	Canariense folio hastato	51	Marrubium rotundifolium
24	Tingitanum flore albo	52	Sideritis romana hirsuta
25	Creticum flore ex albo	53	Salvia cretica Baccifera
	rubente		pomifera foliis crispis
26	flore carneo	54	foliis crispis rotundioribus
27	Horminum Aethiopicum flore albo	55	flore magno
	barba luteola	56	Hispanica tenuifolia
	Horminum Syriacum flore luteolo fo-	57	Oriental. calice amplo
	liis laciniatis		foliis alatis
28	Horminum flore variegato humile	58	Salvia Africana
29	Tragoriganum creticum		folio glauco
30	Satureja virginiana perennis	59	quinque foliata
31	Melissa inodora Romana	60	Phlomis Monspeliensis
32	Calamentha flore magno	61	Cedronella orientalis flore magno
33	Mentha verticillata crispa		flore minore
34	Africana spicat. pal. angustif.	62	Cedronella lusitanica
	tenuifolia	63	flore minore
35	Nepetha lusitanica rad. tuberosa flo-	64	Pseudo dictamnus siculus
	re albo	65	Scutellaria folio Teucree
36	folio obtuso flore purpureo	66	Pingvcula
	Nepetha Afr. spica longiore	67	Melampyrum mont. angustif. minus
37	Nepetha Hispanica	68	Antirrhinum angustif.
	procumbens flore albo allii		calice longissimo
	odore	69	flore albo
38	Nepetha Canadensis flore luteolo vel	70	Asarina
	rubente		Linaria trifoliata
39	Verbena tenuifolia Hispanica	71	Acanthus mollis
	Nodiflora	72	angustifolius
40	Americana altissima flore	73	Elatine foliis angulosis
	purpureo		Elephas Italica
41	Dictamnus creticus		Oriental. flore magno
42	Sphacelus folio salviae	74	Ecboium minus
43	Italicus	75	Veronica folio brevirigido
44	folio Hyssopi	76	flore albo
45	Galeopsis pannonica flore rubro		angustifol.

77 Becca-

77	Beccabunga foliis mucronatis	92	Scrophularia caule al: to
78	Gelsemium quadrifolium	93	folio angusto minor
79	Blattaria cretica flore luteo	94	cretica
	flore albo	95	Cardinalis flore cœruleo
80	Blattaria fol. laciniato	96	Chamærhododendron
	fol. bugulæ	97	Rhamnus Monspel. flore cœruleo
81	Verbascum		purpureo
82	Verbascum flore luteo	98	Periclimenum foliis pictis & sinuosis,
	flore albo		flore minore
83	flore Borraginis	99	Arum palustre minus foliis digitatis
84	foliis viridioribus	100	Arisarum
85	Hyoscyamus aureus	<i>Quibus accedere debebant illæ plantæ,</i>	
86	Digitalis Canariensis	<i>quæ pictæ & singulari industria undi-</i>	
87	Digitalis flore luteo	<i>que collectæ apud Hæredes Rivinorum</i>	
88	Virginiana	<i>asservantur, tum ad Monopetala, tum</i>	
89	minor	<i>ad Tetrapetala & Pentapetala ir-</i>	
90	Scrophularia hirsuta	<i>regularia spectantes.</i>	
91	fl. magno, folio Samb.		

§. 16.

Quis dubitat, insigni hoc rerum apparatu laborem alicujus, industriam RIVINI continuaturi, quam maxime allevatum iri, imo pene affirmaverim, nihil deesse his omnibus instructo ad completionem operum Rivinianorum feliciter tentandam, cumprimis, si ea accedant, quæ de Characteribus florum vel a Patre vel a Filio annotata, in utriusque manuscriptis habentur. Si tamen quædam defuerint, feliciter aliunde suppleri vix poterunt, quam ex insigni Plantarum tum vivarum tum exsiccatarum apparatu, qui *Hortum Bostianum majorem*, cujus rem herbariam cum Viro Clarissimo M. CASPARE BOSIO, observatore perquam industrio, pro exiguo virium mearum modulo curo, ornat, tum ad majora opera supplenda, tum cumprimis ad *Tyrocinium Botanicum* continuandum, quod sane majoris laboris res est. Imo confido, cum B. RIVINUS id humanitatis officium pluribus egregiorum operum Autoribus exhibuerit, ut suâ operâ aliquid levaminis haberent, qui eorum labores posthumos luci admovere studuerunt, quod cumprimis a BOBARTO in *Præf. ad Tom. III. Hist. MORISONI* deprædicatur, fore ut simile officii genus rependatur a summis hu-

jus

jus seculi Botanicis, illi, qui eam ipsam famam acquirere velit, quam Celeberrimus BOBARTUS in MORISONO suo, Celeberrimus SHERARDUS in HERMANNO suo meruerant. Dabunt veniam, si ipsos inter eos, qui hoc opus cum primis juvare poterunt, nominavero, Summi Viri, JOH. HENR. HEUCHERUS & CHR. HENR. ERNDTELIUS, REGIUS UTERQUE ARCHIATER, SUMMUS UTERQUE BOTANICUS, ILLE *novis Proventibus Horti Vitebergensis*, (xx) HIC *Itinere Anglico & Batavo*, (yy) & *Epistola de CHRISTIANI MENZELII Flora Japonica in Regia Bibliotheca Berolini asservata* (zz) celebres. Nec incluti Viri, SHERARDUS, cujus animum transmissis quibusdam ex Anglia Plantis rarioribus *Hortus Bosianus* perspectum habet, & JOH. JAC. SCHEUCHZERUS, cujus animum operamque expertus est RIVINUS, cum Tractatum de Terris conderet, hic Helvetiæ, ille Angliæ suæ lumen, graviter ferent, si de eorum benevolentia minus dubitavero. Nec reliqua mundi Lumina, quæ per Britanniam, Germaniam, Galliam, Siciliam, Italiam, Belgium, Historiam, plantarum illustrant, suam hic operam denegaturos, res literaria confidit, cuja cum primis interest, ut ea, quæ æterna vita digna sunt, præsentis mortis eripiantur, quod, si quid unquam, ardentibus votis expeti debet.

(xx) W. 711 & 713, 4to. (yy) Amst. 711, 8vo. (zz) Drd. 716, 4to.

Præses S. P. Dissertationis
Autori.

Quemadmodum præfente Disserta-
tione ad solitam plantarum tra-
ctationem abunde prodis indo-
lem egregiam, ita animum ad
studia plane natum toto hæctenus studio-
rum tuorum penso, non sine laude probasti,
ut unum cum feceris, alterum non omise-
ris. Unde anceps hæreo, an cognitionem
in botanicis, aut an magis tuos profectus in
reliquis Medicinæ partibus, theoreticis
æque ac practicis singulares publice testa-
ri ac commendare debeam? Unicum saltem
obicem Tibi ponit angusta domi res curta-
que suppellex, quam, det Deus! ut Sum-
morum Patronorum allevet munificentia,
quo studiorum stadium ex Voto possis tan-
dem percurrere.

Conspectus Paragraphorum.

- §. 1. Dissertationis occasio.
- §. 2. An continuatio industriæ Rivini sperari debeat.
- §. 3. Operum quorundam Botanicorum interitus & neglecta completio.
- §. 4. Quid Rivinum impediverit, quo minus ejus opera eo superstite prodirent.
- §. 5. De methodo Rivini.
- §. 6. Objectiones Raji.
- §. 7. Olai Rudbeckii objectiones.
- §. 8. Dillenii examen Resp. Riviniana.
- §. 9. Knautiana methodus a Riviniana quomodo differat.
- §. 10. De Tournefortii methodo.
- §. 11. Petri Magnoli nova methodus.
- §. 12. Plantæ, quæ dubiæ sunt Rivino.
- §. 13. Autores, qui Rivini methodo plantas tractarunt.
- §. 14. Tyrocinium Botanicum Rivini.
- §. 15. Quid ad Tom. IV. de Irreg. hexap. & ad supplementa industria Filii accesserit.
- §. 16. Quid continuationem ulterius juvare possit.

Corollaria.

1. *Anima Embryonis in utero materno sibi ipsi sedem domiciliumque parat, impeditur autem interdum impressione phantastica animæ maternæ.*
2. *Morbos occultarum qualitatum nominasse, Medico indignum est.*
3. *Signa a juvantibus & nocentibus desumere Empiricorum est.*
4. *Venæ sectio nec in principio febrium malignarum convenit.*
5. *Liquor Pericardii ex auriculis Cordis exsudat.*
6. *Plantæ, quæ duplicis generis flores in eadem umbella habent, si Botanicis ita videretur, novum genus constituere possent, plantarum nempe, quæ sunt flore mixto, vel ex regularibus tetrapetalis ac Pentapetalis, in Ruta, cujus flos medius semper observatur pentapetalos, capsula etiam quinquepartita, cum reliqui sint tetrapetali regulares, vel ex irregularibus & regularibus simul, pentapetalis quidem in Spondylis, Coriandro, Cynapio, monopetalis autem in opulo.*
7. *Summa necessitas esset legaliter inspiciendi cadavera mulierum in partu defunctorum ut appareat causa cladis, imprimis si temerarium obstetricum genus, uti nunc solent, ignara manu cultros hamosque adhibeant, & demum Medicum, si mors in olla est, advocant nimis sero, saltem ut delictorum culpam a se devolvere possint.*

[Handwritten signature or mark]

